

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА НЕВРОЛОГІЇ

Навчальний рік 2021-2022

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕФЛЕКСТЕРАПІЯ В СТОМАТОЛОГІЇ»

Вибіркова дисципліна

Форма здобуття освіти _____ очна _____
(очна, заочна, дистанційна)

Галузь знань _____ 22 «Охорона здоров'я» _____
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 221 «Стоматологія» _____
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма _____ «Стоматологія» _____

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс _____ V _____

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
неврології

Протокол від
«01» вересня 2021 року № 1

В.о. Завідувача кафедрою
_____ проф. ТОВАЖНЯНЬСКА О.Л.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
“ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____ проф. КРАВЧУН П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

Силабус навчальної дисципліни «Рефлексотерапія в стоматології» для студентів за напрямом підготовки 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія» другий (магістерський) рівень

Курс 5

Розробники: В. о. Завідувача кафедри неврології, д.мед.н., професорка О.Л. ТОВАЖНЯНЬСКА;
доцентка, к.мед.н. О.І.КАУК.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. Каук Оксана Іванівна – доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: дитяча неврологія, пароксизмальні стани у дітей, затримка психомовного розвитку та корекція поведінкових порушень у дітей. Конт. телефон: +380995619123, електронна адреса для листування oi.kauk@knmu.edu.ua (вітчизняні та російськомовні іноземні студенти);
2. Марковська Олена Володимирівна – доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: цереброваскулярні захворювання, демієлінізуючі захворювання. Конт. телефон: +380954207904, електронна адреса для листування ov.markovska@knmu.edu.ua (вітчизняні російськомовні іноземні студенти);
3. Соловійова Євгенія Тарасівна – асистентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: цереброваскулярні захворювання, захворювання периферичної нервової системи. Конт. телефон: +380679999450, електронна адреса для листування yt.soloviova@knmu.edu.ua (англомовні студенти);
4. Реміняк Юлія Костянтинівна - асистентка кафедри неврології. Професійні інтереси: мігрень та інші види головного болю. Конт. телефон: +380995655432, електронна адреса для листування yk.remyniak@knmu.edu.ua (англомовні студенти).

Інформація про консультації

1. Очні консультації здійснюються викладачами груп згідно затвердженого на кафедрі графіку, з яким можливо ознайомитися на інформаційному стенді кафедри, напередодні залікових занять та іспиту.

Локація

Місце проведення практичних занять: учбові кімната кафедри неврології на базі ННМЦ «УК» ХНМУ (м. Харків, вул. О. Шпейера, 4) та КНП ХОР «ОКЛ» (м. Харків, пр. Незалежності 13).

Час проведення занять: у відповідності до розкладу.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Рефлексотерапія в стоматології» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Стоматологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності «Стоматологія».

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Рефлексотерапія є дієвим способом лікування, який підвищує функціональні можливості організму й ефективно використовується при дисфункції окремих систем і органів. Крім відсутності побічних явищ, рефлексотерапія відзначається відносно високою ефективністю при певних патологічних станах, а також доступністю і економічністю. Деякі методи рефлексотерапії практично не потребують витрат на впровадження в практику.

Загальна структура дисципліни - програма дисципліни структурована на окремі розділи: «Загальна рефлексотерапія» та «Спеціальна рефлексотерапія».

Розділ “Загальна рефлексотерапія” включає наступні теми:

- Сучасна трактовка рефлексотерапії.
- Вчення о точках та мерідианах.
- Показання та протипоказання для рефлексотерапії.
- Методи рефлексотерапії.
- Особливості застосування у дітей.
- Мікроакупунктурні системи.

Розділ “Спеціальна рефлексотерапія” включає:

- Голковколювання та припікання.
- Основні компоненти пунктурної рефлексотерапії: прийом і момент дії.
- СВЧ-терапія, лазеротопія.
- Суджок-терапія.
- Акупунктурна аналгезія.
- Використання точкового масажу в педіатрії.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців

Дисципліна «Рефлексотерапія в стоматології» є складовою професійної підготовки майбутнього лікаря-стоматолога та надає можливість студентам старших курсів не тільки засвоїти основні теоретичні аспекти рефлексотерапії, а й набути практичних навичок її використання в комплексному лікуванні на різних етапах патологічного процесу, а також реабілітації хворих.

Сторінка дисципліни в системі Moodle - <http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=1517>

Пререквізити та кореквізити дисципліни

«Рефлексотерапія в стоматології» як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні студентами медичної біології, гістології, фізіології та патологічної фізіології, анатомії людини та патоморфології й інтегрується з цими дисциплінами, пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю, фармакології, радіології і інтегрується з цими дисциплінами.

Дисципліна «Рефлексотерапія в стоматології» плідно інтегрується з іншими клінічними дисциплінами (внутрішні хвороби, акушерством та гінекологією, ортопедією, фізичною реабілітацією тощо).

Мета та завдання дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни є створення у студентів цілісного уявлення про основні теоретичні і методичні аспекти рефлексотерапії, а також набуття практичних навичок використання її в клінічних умовах.

1.2. Завдання: Оволодіти простими способами проведення рефлексотерапії (точковий і сегментарний масаж, терморефлексотерапія, постізометрична релаксація м'язів тощо).

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.10. Здатність бути критичним і самокритичним.11. Здатність працювати в команді.13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

	15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності
Фахові компетентності (ФК)	<p>1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.</p> <p>2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.</p> <p>3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p> <p>7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.</p>

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).
2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепнолицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).
5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4).
13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).
17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 7,0	освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 210	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки:
		5-й
		Семестр
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 50 самостійної роботи студента - 160	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		0 год.
		Практичні, семінарські
		50 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		160 год.
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: залік		

2.1 Опис дисципліни

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Сучасна трактовка рефлексотерапії. Показання та протипоказання для рефлексотерапії.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація, курація пацієнтів, письмові творчі роботи, творчі завдання; індивідуальні завдання	Усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль;
2	Методи рефлексотерапії.	4		
3	Вчення о точках та мерідианах.	4		
4	Мікроакупунктурні системи.	4		
5	Голковколювання (методики постановки голок, принципи комбінування точок акупунктури).	4		
6	Припікання та кріотерапія (принципи впливу та основні методики проведення).	4		
7	СВЧ-терапія, лазеротопія.	4		
8	Суджок-терапія при невідкладних станах.	4		
9	Акупунктурна аналгезія.	4		
10	Використання точкового масажу в комплексній терапії больового синдрому.	4		
11	Використання основ рефлексотерапії в стоматології.	5		
12	Практичні навички. Залікове заняття.	5		
Всього годин практичних занять		50		

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основні положення східної філософії.	10	Письмові творчі роботи, творчі завдання; індивідуальні завдання.	Усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль, реферати; доповідь.
2	Вчення о точках та мерідианах.	20		
3	Рефлексодіагностика.	10		
4	Мікроакупунктурні системи.	10		
5	Сполучення акупунктурних зон.	10		
6	Загальні положення мануальної рефлексотерапії.	10		
7	Міофасціальний больовий синдром. Мануальні методики м'язової корекції.	10		
8	Поверхнева багатоголкова акупунктура.	10		
9	Електрорефлексотерапія: черезшкірна електронейростимуляція (ЧЕНС).	10		
10	Терморефлексотерапія.	10		
11	Точковий та сегментарний масаж.	10		
12	Остеопатія, методики внутрішнього масажу.	10		
13	Суджок-терапія при невідкладних станах.	10		
14	Особливості застосування рефлексотерапії в стоматології.	10		
15	Практичні навички. Залікове заняття.	10		
Всього годин самостійної роботи студента		160		

3. Критерії оцінювання

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Організація поточного контролю.

Загальна навчальна діяльність студентів (ЗНД) контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль практичних навичок, тести, розв'язування ситуаційних задач та задач «Крок-2».

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення дисципліни.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних розділів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Якщо студент бажає покращити свій рейтинговий бал він має можливість виконати індивідуальні завдання, які включають створення тестових завдань для контрольного опитування, підготовка доповідей на наукові конференції, участь у міжвузівських олімпіадах з дисципліни тощо.

Оцінювання індивідуальних завдань студента здійснюється за умов виконання

завдань викладача (доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 200 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Ліквідація академічної заборгованості. Пропущені практичні заняття (як аудиторні, так й дистанційні) підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання здійснюється або викладачу групи або черговому викладачу, допускається дистанційна форма відпрацювання (за попередньою домовленістю). Відпрацювання пропущеного заняття в термін до 1 місяця з моменту пропуску здійснюється на безоплатній основі, якщо термін перебільшує 1 місяць – по заяві, з дозволу деканату, який вирішує форму відпрацювання (безоплатно або платно).

Загальна оцінка з дисципліни.

Підсумковий бал за загальну навчальну діяльність (ЗНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 згідно з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» від 21.08.2021 №181.

Для зарахування дисципліни студент має отримати від 120 до 200 балів, що виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано».

Студенти, які не були допущені до заліку, або не склали його, мають право на ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання СК в межах поточного семестру, а також під час зимових або літніх канікул після завершення відповідного семестру але до початку наступного.

Повторне перескладання заліку дозволяється деканом факультету не більше двох разів.

4. Політика дисципліни

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час практичного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно

нормально.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
 - толерантність до інших та їхнього досвіду,
 - сприйнятливність та неупередженість,
 - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
 - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
 - я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
 - обов'язкове знайомство з першоджерелами.
- Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується

зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

5. Академічна доброчесність

Кафедра неврології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Студенти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

6. Рекомендована література

Навчальна література

1. Исаев Ю.А. Сегментарно-рефлекторный и точечный массаж в клинической практике. – К.: Здоров'я, 1993. – 225с.
2. Лисенюк В.П., Фадєєв В.О., Головчанський О.М. Рефлексотерапія: Навчальний посібник. – К.: Ходак, 2002. – 132с.
3. Самосюк И.З., Лысенюк В.П. Акупунктура. Медицинская энциклопедия. – М.: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2004. – 528с.
4. Иваничев Г.А. Мануальная терапия: Руководство. Атлас. – Казань: изд-во Казанского ун-та, 1997. – 448с.

Допоміжна:

1. Веселовский В.П. Практическая вертеброневрология и мануальная терапия. – Рига: Б.И., 1991. – 344с.
2. Ибрагимова В.С. Китайская медицина. Методы диагностики и лечения. лекарственные средства. Чжэнь-цзю терапия. – М.: ПКП-Антарес, 1994. – 637с.
3. Лакуста В.Н. Традиционная клиническая акупунктура. – Кишинев: European Postgraduate Centre of Acupuncture and Homeopathy, 2001. – Т.1.– 454с.; Т.2.– 287с.; Т.3.– 425с.
4. Левит К., Захсе Й., Янда В. Мануальная медицина: Пер. с нем. – М.: Медицина, 1993.- 512с.
5. Трэвелл Дж.Г., Симонс Д.Г. Миофасциальные боли и дисфункции. Руководство по триггерным точкам: Пер. с англ. – М.: Медицина, 2005. – Т.1.– 656с.; Т.2. – 1192с.

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- Визначати основні показання та протипоказання до застосування рефлексотерапії.
- Проводити спеціальне клінічне обстеження хворих і обґрунтовувати можливість застосування необхідних методів рефлексотерапії.
- Визначати локалізацію точок акупунктури загальної та сегментарної дії.
- Проводити вибір і сполучення акупунктурних зон в залежності від наявних функціональних розладів у пацієнта.
- Вибирати ефективні параметри стимуляції акупунктурних зон для рефлекторного знеболювання.
- Визначати ключові поняття мануальної рефлексотерапії.
- Вибирати необхідні акупунктурні зони та володіти методикою пальцевого точкового масажу для

надання першої медичної допомоги.

- Визначати показання та проводити процедури дистантної теплопунктури.
- Призначати поверхневу багатоголкову акупунктуру в залежності від локалізації патологічного процесу.
- Вибирати ефективні параметри електростимуляції для проведення черезшкірної електронейростимуляції й електроіостимуляції.
- Проводити мануальне дослідження стану м'язів і постізометричну релаксацію м'язових груп кінцівок і тулуба.
- Надавати рекомендації щодо оптимізації режиму статико-динамічних навантажень на хребетний стовп і суглоби кінцівок.

Перелік питань до заліку

1. Саногенетичні процеси, їх складові частини. Можливості впливу на них в клінічних умовах. Поняття про методи комплементарної (підсилюючої, доповнюючої) медицини.
2. Визначення рефлексотерапії (РТ), рефлексогенні зони.
3. Специфіка пунктурної рефлексотерапії (ПРТ), визначення точок акупунктури (ТА), схема реакцій на голковколювання .
4. Властивості ТА.
5. Способи пошуку ТА. Використання меридіанної системи та індивідуально-пропорційних відрізків.
6. ТА загальної дії та їх функціональне значення.
7. Три основні компоненти ПРТ: місце дії.
8. Три основні компоненти ПРТ: прийом дії (кількісні та якісні ознаки).
9. Три основні компоненти ПРТ: момент дії (часові параметри і урахування активності органів і систем).
10. Меридіанна система як момент дії.
11. Показання та протипоказання до використання методів пунктурної рефлексотерапії в клінічній практиці.
12. Загальні принципи дозування подразнення в ПРТ.
13. Топографія та функціональне значення точок акупунктури I-7, II-4, II-11.
14. Топографія та функціональне значення точок акупунктури III-36, IV-6, V-7.
15. Топографія та функціональне значення точок акупунктури VI-3, VII-60, VIII-6.
16. Топографія та функціональне значення точок акупунктури IX-6, X-5, XI-34.
17. Топографія та функціональне значення точок акупунктури XII-3, XIII-14, XIII-26.
18. Принципи використання сегментарних (Shu-пункти) точок акупунктури.
19. Визначення рефлексодіагностики та її систематизація (локальна, сегментарна, меридіанна, мікроакупунктурна).
20. Організація вегетативної нервової системи. Клінічна оцінка спрямованості вегетативних проявів.
21. Дослідження вегетативного тону, вегетативної реактивності та вегетативного забезпечення діяльності.
22. Вісцero-сенсорний феномен (зони Захар'їна-Геда).
23. Загальні принципи акупунктурної діагностики: опитування, огляд, пальпація, аускультация, апаратні виміри.
24. Локальні сигнальні (тригерні) пункти (точки Ashi) та сегментарні сигнальні точки (Mo-пункти).
25. Електропунктурна діагностика (стандартний вегетативний тест).
26. Мікроакупунктурні системи (МАС) та їх властивості. Аурикулярна МАС, систематика її акупунктурних зон.
27. Принципи вибору та композицій акупунктурних зон.

28. Поняття про ноцицептивну та антиноцицептивну системи. Ендогенні опіоїди (локалізація, функції, особливості дії).
29. Протибольові параметри стимуляції акупунктурних зон.
30. Мануальна терапія та сфера її застосування, види біомеханічних порушень.
31. Лікувальні ефекти мануальної терапії.
32. Особливості мануальної діагностики, поняття про анатомічний і функціональний бар'єри.
33. Структурно-функціональні особливості суглобів, хребетного стовпа та їх урахування в мануальній терапії. Рентгендіагностичні ознаки остеохондрозу хребетного стовпа.
34. Методики акупресури.
35. Просте пальцеве натискування.
36. ТА, які найчастіше використовуються при акупресурі.
37. Локальна баротерапія, її лікувальні ефекти і способи застосування.
38. Поверхнева багатоголкова акупунктура (ПБА) і її види, механізми лікувальної дії, показання та протипоказання.
39. Методики проведення ПБА.
40. Дозування подразнення при ПБА.
41. Зони стимуляції в ПБА.
42. Методики проведення тепlopунктури. Загальні показання до її застосування.
43. Локальна кріотерапія.
44. Електролікувальні чинники в рефлексотерапії.
45. Механізм знеболювальної дії ЧЕНС: схема ворітного контролю болю, класифікація нервових волокон.
46. Методика проведення ЧЕНС.
47. Зони стимуляції, часові параметри ЧЕНС.
48. Електроміостимуляція, її лікувальні ефекти і способи застосування.
49. Лазеротерапія і лазеропунктура: механізми лікувальної дії, методика проведення, показання до застосування.
50. Мануальне дослідження стану м'язів.
51. Міофасціальні тригерні пункти (МФТП), причини їх виникнення, способи інактивації МФТП.
52. Постізометрична релаксація м'язів, її застосування на різних етапах мануального лікування.
53. Найважливіші методики мануальної терапії. Технічні прийоми релаксації.
54. Автомобілізація й авто стабілізація.
55. Оптимізація режиму статико-динамічних навантажень на хребетний стовп та суглоби кінцівок, Попередження біомеханічних порушень хребта і суглобів.
56. Структурні невідповідності й їх корекція.
57. Показання та протипоказання до мануальної терапії. Алгоритм застосування мануальної терапії.
58. Рефлексотерапія як засіб першої медичної допомоги.
59. Рефлексотерапія в комплексних заходах при больових синдромах .
60. Використання рефлексотерапії при функціональних порушеннях у хворих різного профілю. Міжнародна класифікація функціонування ICF(BOOЗ, 2001).
61. Рефлексотерапія як компонент індивідуальної реабілітаційної програми. Три кола стимуляції саногенетичних процесів.